SVOBODA — СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI. No. 152. JERSEY CITY and NEW YORK. SATURDAY, AUGUST 12, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 12-го СЕРПНЯ 1989 Ч. 152. РІК XCVI.

УКРАЇНСЬКИЙ МИСТЕЦЬ ВІДЗНАЧИВ 200-ЛІТТЯ МІСТА ТРОЙ

Мистець М. Коргун із своєю дереворізьбою та міськими провідниками (зліва): адміністратор А. Дворскі, голова Комітету 200-ліття міста Чарлз Єтаро і посадник Лю Антоні.

Трой, Н.Й. (І.Д.).— Відомий мистець у дереворізьбі Михайло Коргун присвятив п'ять місяців праці над дереворізьбою, що представляє історію Трою продовж 200 років.

Дереворізьба має 281 інчі висоти, 221/2 інча ширини, майже два інчі груба. На ній старий і новий ратуш у Трою, корабель, першу в ЗСА церкву баптистів з 1846 року, першого начальника поліції у Трою, Копа, від якого пішла назва „коп" для поліцаїв, вежу Ніягара, 60 стіп високу. Посередині видніє „Дядько Сем" (Сам мюел Вілсон), що тому понад 160 років мав велику фабрику сорочок, яка затруднювала багато робітників у Трою.

Ця мистецька дереворізьба, вивішена в ратуші, притягає загальну увагу та зацікавлення.

Тройський щоденник „Рекорд" помістив дуже прихильну статтю „Привіт Михайлові Коргунові". В ній представлено життя мистця, його працю. Він мабуть єдиний з українців Трою, що удостоївся такого відзначення.

Він виконав багато дереворізьб, також намалював картини з краєвидами України, портрети, квіти. Мистець М. Коргун щороку викладає про дереворізьбарство на курсах, що їх влаштовує Мистецька рада.

Л. Лук'яненко відвідав Англію

Лондон (УПА). — Л. Лук'яненко приїхав до Англії в п'ятницю, 7-го липня. Його зустріла на летовищі делегація українців від української громади цілої Англії й від різних громадських організацій.

З летовища Л. Лук'яненко поїхав до Українського Католицького Університету св. Софії, де він положив вінець при пам'ятнику св. Володимира. Цей пам'ятник українська громада в Англії поставила минулого року з нагоди 1000-ліття християнства в Україні. Після короткої церемонії, Л. Лук'яненка запросили на прийняття, яке відбулося в залі св. Софії.

Того самого дня Л. Лук'яненко мав зустріч з ББС, де в нього взяли інтерв'ю з католицькою газетою „Юніверз". В суботу, 8-го липня, він відвідав сумівський здвиг в Лестері. Там він мав доповідь для молодих сумівців й опісля був присутній на концерті. В неділю, 9-го липня Л. Лук'яненко був присутній на Службі Божій в українській православній церкві. Після відправи Лук'яненко положив квіти на пам'ятнику присвяченому жертвам Великого голоду. Монумент поставлений в 1983 році.

Перший тиждень його перебування в Англії був справді багатий. Д-р Стефан Кривавич (Українська Пресова Агенція) і Федір Курлак (Союз Українців у Великій Британії) організували його програму. Під час першого тижня Л. Лук'яненко мав зустрічі з Амнесті Інтернешенел, з Кестон Коледж, з організацією „Мир", з канадським посольством, з міністерством зовнішніх справ. Англійські газети, в тому числіл „Індепендент" і „Таймс", брали у нього інтерв'ю.

В суботу і неділю, Л. Лук'яненко відвідував українські громади на півночі. В будинку Об'єднання Українців у ВБ у Ноттінгамі, 300 людей слухали доповідь Лук'яненка. У Тарасівці, сумівський оселі, було 700, в Олдгамі в будинку Об'єднання Українців у ВБ було 300, а в Манчестрі в приміщенні СУБ-у 700 людей, й в Брадфорді в домі СУБ — 500. На Тарасівці Л. Лук'яненко положив вінець під монумент героїв для тих,які згинули у визвольній боротьбі України. У всіх випадках Л. Лук'яненко звертався з доповідями до зібраних. Учасники мали можливість задавати питання.

Де б Лук'яненко не виступав, там українці щиро його вітали. Велике враження на нього зробила динамічність українців у Великій Британії. Л. Лук'яненко надіється на дальшу співпрацю з українцями. З англійської публіки, поважні особи, з якими він зустрічався, обіцяли допомоги українським політв'язням.

ЕСТОНЦІ ЗАБОРОНЯЮТЬ РОСІЯНАМ СТРАЙКУВАТИ

Москва. — Естонські власті гостро зареагували проти розгніваних росіян, що нарікали на дискримінацію, та заборонили дальші страйки, бо це загрожує економіці країни.

Приблизно 20,000 російських робітників у середу, 9-го серпня, вийшли на страйк, протестуючи проти ухваленого естонським парляментом закону, який багатьох з них не допустить до голосування в країні чи кандидувати до уряду. З уваги на закриття кількох фабрик та зростові напруження між естонською більшістю і російською меншістю в країні, уряд республіки, що проявляє щораз більші незалежницькі тенденції, заборонив страйк.

Така реакція естонців це раз підкреслила намагання балтійських республік задемонструвати їхню окремішність. Ці протести та реакція естонців на них напевно підсилить напруження,бож естонці почуваються скривдженими росіянами ще від 1940 року, коли їхню країну насильно було прилучено до СССР та привезено туди багато росіян на різного рода посади. Знову ж росіяни є трохи перестрашені виявом антиросійського наставлення в країні.

Провідник російських страйкарів у Таллінні, Артур Копітін, заявив, що вони не припинять страйку. „Ми хочемо говорити з представниками уряду СССР і тільки тоді, як прийде урядова комісія з Москви, ми перестанемо страйкувати".

Естонські власті не вказують які засоби вони вжиють щоби впровадити в життя цю нову заборону, схвалену парляментом країни. На місце страйкуючих водіїв автобусів у Таллінні вони призначили інших.

В ПОЛЬЩІ МОЖУТЬ ПОЗБУТИСЯ КОМУНІСТІВ

Варшава — Появилися явні ознаки того, що у Польщі може бути створений уряд без комуністів. У зв'язку з цим керівництво Польською об'єднаною робітничою (комуністичною) партією висловило крайню стурбованість.

У четвер, 10-го серпня, лідер парляментської фракції Об'єднаної селянської партії Алєксандер Бентковський конфіденціяльно розмовляв з прем'єр-міністром ген. Чеславом Кіщаком. Після зустрічі не було зроблено ніяких заяв для преси. Однак „Ґазета Виборча" повідомила про намір А. Бентковського довести до відома Кіщака, що всі 76 депутатів селянської партії будуть голосувати проти запропонованих прем'єром кандидатів на міністерські пости.

Протягом 40 років Селянська і Демократична партії з року в рік підтримували комуністів. Покищо неясне становище демокртів. Відомо лише, що вони мають намір зустрітися з лідерами парляментської фракції „Солідарности" і, можливо, з Лєхом Валенсою,який не став депутатом сойму.

Після зустрічі з ген. Кіщаком, який був вибраний прем'єр-міністром 2-го серпня в результаті того, що демократи і селяни підтримали комуністів, А. Бентковський і його однопартієць депутат сойму Анджей Іловайський радилися з Яцеком Куронем, одним з лідерів парляментської фракції „Солідарности".

Закулісні переговори можливої опозиції не пройшли повз увагу ЦК ПОРП. Перший секретар ЦК Мєчислав Раковський провів широко розреклямовану засобами масової інформації нараду з представниками поліції і служби безпеки. Нарада мала на меті підкреслити, у чиїх руках знаходиться дійсна влада.

Спікер сойму комуніст Міколай Козакевіч заявив в інтерв'ю для телевізії, що якщо пости міністра оборони і міністра внутрішніх справ виявляться в руках опозиції, то це створить для Польщі проблеми у взаємовідносинах з союзниками, тобто зі Совєтським Союзом та іншими країнами Варшавського Пакту.

Прем'єр-міністер ген. Кіщак — один з головних противників „Солідарности" з часу виникнення вільних профспілок і донині — заявив, що представить соймові список кандидатів на міністерські пости до 22-23-го серпня.

В Рочестері відзначили ТПН

Рочестер, Н.Й. (Б. Губка) — Як і кожного року, українці, литовці, естонці, латиші, в'єтнамці і цим разом китайці зібралися на церемонію видання проклямації з нагоди Тижня Поневолених Націй.

Настоятель української православної церкви св. Покрови о.митрат Федір Коваленко відкрив цю врочистість спеціяльною молитвою, а програмою проводив від ПАБНА та Відділу УККА студент Володимир Захарків, який попросив посадника міста Томаса Расна відчитати проклямацію. Маленькі сумівці Адріяна Гонтар і Лариса Чолач вручили посадникові квіти.

Дальше до теми дня виступали: Ніколас Зимбуладіс кандидат до місцевого уряду, представниця конгресменки Луїз Слотер Ненсі Елленджер, віцепрезидент Відділу УККА Ігор Гонтар, представник від китайських студентів Жов Ін. Всі вони підкреслювали одну і ту саму проблему: перебудова і гласність на словах, а на ділі дальша неволя.

Литовський священик о. Стівен закрив молитвою цю програму.

Завершується підготова до Дня УНС філядельфійської Округи

Філядельфія (с.г.). — Управа Філядельфійської Округи УНСоюзу інформує, що приготування до запляннованого на неділю, 20-го серпня ц.р.,традиційного Дня УНСоюзу поступово завершується. Ця імпреза відбудеться на посілості УСО „Тризуб" в Горшамі, Па., при дорогах Ловер стейт і Кавнті лайн.

Цьогорічний Союзовий День присвячується 95-річчю цієї найстаршої української братської забезпеченевої установи у вільному світі. У зв'язку із цими роковинами до участи у святкуваннях запрошено в першу чергу членів Екзекутиви УНСоюз з Джерзі Ситі і редакторів союзових видань. До участи також запрошено голів округ братських союзів, а саме УБСоюзу СУК„Провидіння" і УНПомочі. По традиції запрошено голів та членів управ сусідніх Округ УНСоюзу Пенсильванії та Ню Джерзі.

Влаштуванням Дня УНСоюзу займається спеціяльний комітет, що складається з членів управ та членів

(Закінчення на стор. 3)

К. Воробець обрано „Джуніор Міс" в Сан Дієго

Сан Дієго, Каліф. — Раніше цього року Кім Воробець стала переможцем у контесті за звання „Джуніор Міс" Сан Дієго. Вона також отримала стипендію на 4,000 дол. річно від „Ю. С. Інтернешенел університету" в Сан Дієго.

„Джуніор Міс" вибирає жюрі із шістьох або сімох осіб, звичайно відомих професіоналістів з різних ділянок, які мають досвід у таких конкурсах. Між членами жюрі знаходилася колишня першунка цього конкурсу. До критеріїв для оцінювання учасниць належать: здібність в науці, вислід інтерв'ю із жюрі, спритність у фізичних вправах, постава, мистецький талант, як також загальний вигляд.

К. Воробець.

Під час виконання своєї мистецької точки Кім відспівала популярну пісню, тримаючи в руках забавку-медведика. З уваги на те, що Сан Дієго має велике населення, вибрано дві першунки. Усі 66 фіналістки будуть змагатись за звання „Джуніор Міс" Каліфорнії 16-го серпня ц.р. у Санта Роза, Каліф.

Кім народилася тому 15 років в Лівінгстоні, Н.Дж. Її родичами є Богдан і Христина Альбович-Воробець. Родина живе в Сан Дієго від 1979 року. К. Воробець закінчила третій рік середньої школи Клермонт. Її школа має спеціяльну академічну програму для вибрання здібних учнів. Кім також учащає в школі семінар, який відтак акредитується на університетському рівні.

В школі Кім є також активна в різних ділянках. На другому році вона була обрана головою своєї кляси, а тепер вона є заступницею голови у студентському сенаті, головним редактором річної пропам'ятної книги її кляси. Кім також обрано представницею її школи до стейтової дівочої організації. Вона грає у дівочій дружині софтболу, також любить відбиванку і теніс.

Кім є активна і в українській громаді. Від 1986 року вона виконує обов'язки королеви „Української Хати" в Балбоа Парку. Королеву обирається щорічно.

К.Воробець плянує студіювати стислі науки. Вона є членом 214-го Відділу УНСоюзу.

Менор коледж влаштовує Фестиваль

Дженкінтавн, Па. — Дванадцятий річний Український Фестиваль Менор джуніор коледжу заплянувано на неділю, 1-го жовтня ц.р., від полудня до 6-ої год. вечора. Служба Божа буде в 11-ій год. вранці тут в авдиторії коледжу. Факс Чейс ровд і Форест авеню.

Під час фестивалю виступлять танцювальні ансамблі і дитяча вокальна група. Новістю буде „Казка", український народний ансамбль. Участь братимуть майстри народного мистецтва. Заплянoвно ярмарок, розваги для дітей, виставки в музейній збірці СОУК і українські страви.

Вступ для дорослих 3 дол для дітей — 1 дол.

Паркування безплатне.

За інформаціями слід телефонувати до коледжу на число: (215) 885-2360.

ЩОТИЖНЕВА ХРОНІКА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ УГС

• 30-го червня члени Виконавчого Комітету УГС Вячеслав Чорновіл та Микола Горбаль їхали вантажною машиною з Києва до Житомира на зустріч з активістами Житомирської філії УГС. За Коростищевим машину зупинили двоє міліціонерів і один у цивільному. Без всяких пояснень вони змусили Чорновола і Горбаля вийти з машини, посадили їх в автобс і відправили назад до Києва, при цьому один із міліціонерів, старший лейтенант Микола Литвиненко, остеріг щоб Чорновіл і Горбаль не думали знову їхати до Житомира, бо їх, мовляв, все одно не пропустять.

• З львівської обласної прокуратури, від прокурора О.В. Бачуна, надійшло офіційне повідомлення, що прокуратура области опротестувала постанову червоноградського міського народного суду з 21-го січня 1989 року про притягнення до адміністративної відповідальности члена Всеукраїнської Координаційної Ради УГС Степана Хмари.

• 5-го липня з ініціятиви Чернігівської філії УГС було проведено пікетування біля п'ятиповерхового фешенебельного готелю для партапаратчиків у Чернігові. Пікетники тримали гасла: „Партійний палац — дітям", „Геть символ бюрократичного всевладдя!" та інші. Пікетування тривало близько години у супроводі нестихаючих погроз міліціонерів та каґебістів, що оточили пікетувальників тісним кільцем.

• 5-го липня голова Чернівецької філії УГС Валерій Кузьмін звернувся до прокуратури Садгірського району міста Чернівців А.С. Сохора із заявою, в якій ще раз нагадав про брутальний обшук, вчинений у його квартирі 23-го травня слідчим першотравневого РВВС Дерев'янком та Бондаренком, за санкцією прокурора Сохора. Обшук провадився нібито для вилучення спирту, буцімто, придбаного Кузьміним в якогось кримінальника. Насправді міліціонери робили обшук виключно в паперах і вилучили багато друкованих матеріялів, які стосуються Української Гельсінкської Спілки. Всі ці матеріяли, як заявив Кузьміну слідчий Дерев'янко, йому сказали передати в КҐБ. Отже обшук був звичайнісіньким обманом без ніяких законних підстав, щоб вилучити папери. В своїй заяві В.Кузьмін вимагає від прокурора захистити його від свавілля міліції та КҐБ і повернути все вилучене в квартирі.

• 5-го липня в Полтаві на залізничній станції був затриманий член УГС із Миколаєва Анатолій Ільченко, який приїхав взяти участь в демонстрації протесту проти святкування Полтавської битви. Його відвезли до Київського райвідділу міліції міста Полтави і там протримали цілу ніч. Наступного дня, 6-го липня, його двічі водили в суд, щоб засудити згідно з протоколом, грубо зфабрикованим лейтенантом міліції Назаренком. Але з цього нічого не вийшло, бо свідки, які раніше під тиском міліції дали брехливі покази на Ільченка, від них на суді відмовилися.

• 7-го липня у Полтаві біля кас Аерофлоту міліція брутально затримала членів Київської філії УГС Олеся Шевченка, Миколу Горбаля, Василя Гурчана і Клима Семенюка, які прибули на виявлення протесту проти святкування Полтавської битви. Всіх їх відвезли у Жовтневий РВВС у Полтаві й там обшукали і насильно вилучивши велику кількість друкованих матеріялів,протримали майже 5 годин. Потім вони силоміць були посаджені в автобус і депортовані до Києва. Керував незаконним затриманням і вилученням матеріялів і депортацією начальник Жовтневого райвідділу міліції майор Ірза.

• 5-9 липня до Полтави постійно приїжджали групами і поодинці українські патріоти з різних областей України, щоб протестувати проти святкування ювілею трагічної для українського народу Полтавської битви. Міліція за вказівкою партійних владоможців наполегливо вишукувала всіх приїжджих і силоміць висилала їх за місто, вдаючись при тому навіть до побиття людей, які відмовлялися коритися незаконним вимо-

(Закінчення на стор. 3)

В АМЕРИЦІ

НАЙБІЛЬШУ ПЕРЕБУДОВУ американської фінансової системи введено в життя, коли в середу, 9-го серпня, президент Джордж Буш підписав закон для рятунку збанкрутованих щаднично-позичкових установ. Згідно з новим законом, сотні щаднично-позичкових інституцій буде об'єднано або зовсім зліквідовано. Цей процес, згідно з думкою деяких знавців, означає кінець щадничої індустрії в такій формі, як вона тепер існує. Одначе ціллю того закону є також мати більшу контролю над діяльністю щаднично-позичкових інституцій, а також скоро реагувати на клопоти тої чи іншої інституції, що знаходиться в клопоті, а не дозволяти їй ще дальше топитися у власній безпомічності у наступних трьох роках. Президент Дж. Буш з гордістю висловився про цей закон, що його Конгрес одобрив минулої суботи. На рятунок біля 1,000 щаднично-позичкових установ виасигнується біля 166 біл. дол. в наступних 10-ох роках з державної каси.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ заявив, що його підхід до полагодження справи вісьмох американських закладників у Ливані буде гнучким, щоби не оминути можливости сигналу, котрий допоміг би у звільненні цих восьми американських закладників. Все ж таки він дуже сильно підкреслив, що не має на думці порозуміватися безпосередньо з терористами, його ціллю є на тлі багато ширшого діяпазону прослідити кожну дипломатичну можливість і говорити з кожним, що може йому допомогти звільнити закладників. „Життя кожного одного із притриманих закладників є для мене дуже цінним і я не можу собі дозволити на те, щоби, запхавши голову в пісок, проґавити будь-яку познаку в цьому сильно складному закутку світа".

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ теперішньої Адміністрації заявили, що президент Дж. Буш призначить генерала армії Коліна Повелла на посаду шефа об'єднаних штабів збройних сил, призначення, яке буде першим в історії, де старшина-негр займе найвище військове становище в країні. Припускають, що цей вибір зустрінеться з дуже малою опозицією в Сенаті. Ген. Повелл вважається сильною особистістю-провідником, є дуже шанованим серед дипломатичної громади і, як і його попередник адмірал Вілліям Кров, уважається військовим інтелектуалом. Він також вже співпрацював з Дж. Бушем будучи дорадником в справах крайової безпеки в уряді колишнього президента Роналда Реґена, а ще раніше як військовий дорадник колишнього секретаря Департаменту оборони Каспара Вайнберґера, а це все уважається досвідом, що є дуже потрібним на новому пості.

У СВІТІ

В АВТОБУСІ, ЩО ЇХАВ дорогою в індійському стейті Гаріяна, стався сильний вибух, в результаті якого загинуло не менш як 12 осіб (за іншими даними — 17) Бомба, яка була підкладена, мабуть,сікхськими сепаратистами зі сусіднього Пунджабу, знаходилася у плястиковому опакуванні для продуктів. Переважно сікхські сепаратисти, які в 1982 році почали кампанію за відокремлення Пунджабу від Індії, чинять терористичні напади у своєму стейті, де сікхи становлять незначну більшість населення. Сікхи становлять приблизно 2 відсотки 800-мільйонного населення країни. Сікхські радикали твердять, що зазнають дискримінації з боку индуської більшости, яка становить 82 відсотки населення.

В ТУНІСІ ЗАКІНЧИВСЯ з'їзд великої фракції Палестинської Визвольної Організації „Фатах", яку очолює Ясір Арафат. З'їзд затвердив 18 кандидатур в керівні органи фракції, який називається центральним комітетом. Головою ЦК вибраний Ясір Арафат, який займає також пости голови виконкому ПВО і президента палестинського „екзильного уряду".

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА закрила перед втікачами двері свого дипломатичного представництва у Східньому Берліні. Представництво, в будинку якого в даний час пербуває 130 східніх німців, які прагнуть виїхати на Захід, не може в цих умовах нормально працювати. Тим більше воно не може прийняти нових втікачів. Рішення уряду Західньої Німеччини повинно припинити потік східніх німців, які шукають притулку в західньонімецьких амбасадах в країнах Східньої Европи. Кількасот таких осіб очікують вирішення своєї долі у будинках амбасад Західньої Німеччини в Будапешті і Празі. Хвиля східніх німців, які хочуть втекти на Захід, погіршила відносини між державами совєтського бльоку. Мадярщина заявила, що готова розглянути справу про надання політичного притулку деякій кількості східніх німців, які прибули туди і звернулися з такою просьбою. Крім того, Східня Німеччина різко обмежила туристичні поїздки своїх громадян у Мадярщину.

НАЦІОНАЛЬНА СПІЛКА МОЛОДІ „Молода Литва" провела акцію протесту, присвячену річниці насильного приєднання Литви до Совєтського Союзу. Понад 70 молодих литовців відправили міністрові оборони СССР свої військові квитки і рекрутські свідоцтва разом з відмовами від проходження військової служби у совєтській армії.

ЯК ВИДНО З УРЯДОВОГО повідомлення, опублікованого у Швайцарії, за період від 1980 до 1988 року в країні був викритий 141 чужинецький шпигун, у тому числі 50 дипломатів. Агенти комуністичних країн становили переважну більшість викритих шпигунів: 100 осіб, або 71 відсоток. Їх кількість значно зменшилася на початку 1980-их років, коли розвідки комуністичних країн в значній мірі переключилися на промисловий шпіонаж, щоб обминути експортні бар'єри, споруджені Заходом у відповідь на совєтську окупацію Афганістану.

У БЕЛЬГІЇ ПОЧАЛА виходити незвичайна щоденна газета на ... магнетофонній касеті. За кермом автомобіля водій і пасажири можуть послухати останні політичні, економічні і культурні новини. 45-хвилинна інформація час від часу переривається музикою. Не зважаючи на високу ціну магнетофонної газети, її вже передплатили понад 1,000 осіб.

В ІНТЕРВ'Ю ДЛЯ АФГАНСЬКОГО урядового пресового агентства Бахтар міністер закордонних справ СССР Едуард Шеварднадзе заявив, що останнім часом лідери Ірану займають більш „реалістичну позицію" щодо урегулювання становища в Афганістані, включаючи припинення в тій країні громадянської війни. „Іран, — сказав совєтський міністер, — закликає до широкого міжнародного діялогу, метою якого стало б створення уряду національної єдности, який би відбив інтереси всіх політичних груп, що існують в Афганістані". За словами Шеварднадзе, Іран не можна порівнювати з іншими країнами, втягнутими в афганський конфлікт, бо в Теграні спостерігаються „тенденції, які свідчать про реалізм і конструктивний підхід".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to Svoboda

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на Svoboda

P O Box 346 Jersey City N J 07303

Завеликі сподівання і дискусійна відвага

У „Свободі" з 8-го серпня ц.р. подано вістку: „Кагебісти розгромили табір пластунів під Львовом". Закордонне Представництво Української Гельсінкської Спілки має добрі зв'язки і не може бути сумніву, що подана нею та вістка у сто відсотках правдива. Зате можна мати сумніви, чи правильно зробив заснований у Львові Український Християнсько - Демократичний Фронт, що поспішився відновити славетну організацію Пласт та що у таборі Пласту під Львовом поставили шатро з блакитно-жовтої тканини. Всі українські люди в діяспорі радіють, що в Україні зрушилась приспана безоглядною русифікацією українська національна думка, — що чуємо про щораз нові прояви правозахисного руху, який переступає межі аморфних і анемічних „людських прав". Добре є, що й українці в Совєтському Союзі стали відважнішими і було би дуже добре, якби не тільки на вулицях Львова та Івано-Франківська (колишнього Станиславова) можна чути українську мову, але й на вулицях Києва, Полтави, Чернігова і всіх інших міст наддніпрянської України.

Але відповідальні народні керівники, в даному випадку засновники й члени Управи Українського Християнсько- Демократичного Фронту напевне знали історію, характер, ідеологію і всю істоту Пласту і цікаво було би дізнатися, чи вони не передбачували репресій, які вдарять по дітях. Гаслом Пласту від його початків у 1919-их роках було „Бог і Батьківщина". У привіті пластуна чи пластунки „СКОБ" схоплено принципи поведення. „Сильно, красно, обережно, бистро". Пластовий улад взорований на уладі міжнародного скавтінґу — пристосований дуже чітко до потреб українського патріотизму. У відрізненні від організації „Сокола", яка ставила собі за ціль тіловиховання молоді, Пласт за все своє існування в Галичині і на Наддніпрянщині мав на цілі виховання характеру, створення типу українського патріота. Український патріотизм, оснований на вірі в „Бога і Батьківщину" є притаманний членам Пласту.

Тому Пласт міг заснуватися і розгортатися в Галичині за Австро-Угорщини і на Наддніпрянщині після вибуху революції в 1917 році в роках Української Народної Республіки. Але був сіллю в оці польської влади, що вела політику національної асиміляції і тому арештувавши члена ОУН у пластовій уніформі розв'язала Пласт, поставила його поза законом. Після окупації України большевиками — Пласт заник, а на процесі Спілки Визволення України (1929-30 рр.) судили вже Спілку Української Молоді (СУМ) і її здогадного голову М. Павлушкова. Провід Пласту в Америці й Канаді рішив ніколи не наражувати дітей на переслідування з можливістю втрати здоров'я й навіть життя. Невже провід Українського Християнсько-Демократичного Фронту, засновника Пласту під сучасною владою Міхаїла Ґорбачова не знав цього?!

У поданій у „Свободі" вістці сказано у останньому реченні, що „Голова УКДФ Василь Січко звертається до всіх пластунів світу виступити на захист пластунів в Україні". Не знаємо, як названий український діяч уявляє собі, щоб „пластуни всього світу" могли інтервеніювати у справі арештованих восьмеро малих пластунів, — у кого, у Верховній Раді, чи в обласному КҐБ з осідком у Львові?

До „абв" політичної мудрости належить істина: якщо нема 5 відсотків шансів успіху — не розпочинати даної дії. Засновники Пласту у Львові у 1989 році не мали ні одного відсотка шансу успіху, що той їх замір матиме успіх. Відважна ініціятива — гарна річ. Але гратися людським життям та ще й безпекою дітей — недобре. Покищо такий стан в Україні, що в „самостійній" УССР єдиною державною мовою є мова російська. І покищо дійсність в Україні така, що у масі батьки на Наддніпрянщині посилають своїх дітей до шкіл російських, а не українських, керуючися арґументом, що „дитині легше буде дістати працю". Покищо треба знизу намагатися прокинути приспану національну гідність і гордість. Покищо дійсність така, що ми опинилися після 70-ти років русифікації у стадії другої половини XIX сторіччя, коли на терені петербурзьких Дум наші патріоти боролися за право мови, слова і друку. Чи можна перескочити той теперішній фактичний стан в Україні і затіювати акції, приречені не тільки на стовідсотково певну невдачу, але й на брутальну реакцію.

Василь Барладяну

ПІД ЯКИМ ПРАПОРОМ ВБИВАЛИ НАШ НАРОД

Дня 1-го червня 1989 року Олійник з трибуни З'їзду народних депутатів заявив „Негоже, побачивши древню символіку, в Таллінї чи у Львові, одразу хапатися за серце. Адже джерела, які живлять ріку народної історії, не винні, коли цю ріку на якійсь ділянці забруднили потолоччю. Її треба очищати, бо грядущі покоління саме з неї тамуватимуть спрагу в пізнанні, чиїх батьків ми діти". (Ізвєстія", 2-го червня 1989 року). Але за день до виступу Бориса Олійника в газеті „Львовськая Правда" було надруковано чималу статтю під назвою „Чия символіка?", автор якої Євген Кравченко не лише схопився за серце. Він, по суті, плюнув в обличчя тим десяткам тисяч львів'ян, що 28-го травня на мітингу „Реквієм" згадували жертви т. зв. сталінських репресій, тримаючи в руках не червоні, а синьо-жовті прапори з тризубами.

Євген Кравченко спробував довести, ніби всі біди українського народу відбулися з вини тих, хто в 1918 році визнав синьо-жовтий прапор і тризуб національно-державною символікою України.

Не збираюся аналізувати псевдонаукові, висмоктані з пальця висновки Євгена Кравченка щодо історії та походження української символіки. Автор статті „Чия символіка?", мабуть, крім деяких сторінок з історії КПСС, про Україну нічого не читав. Зроблю лише побіжну аналізу хрестоматійній вигадці каґебістів про те, начебто „з допомогою української національної символіки дехто хотів би реабілітувати українських буржуазних націоналістів, забути про їхні жахливі злочини на українській землі під час великої вітчизняної війни та в повоєнні роки" (цитата з „Львівської Правди" від 31-го травня 1989 року).

Щодо втрат, які поніс під час Другої світової війни наш народ, то совєтський публіцист Яків Валах 1982 року, полемізуючи на сторінках „Всесвіту" з українськими істориками-еміґран тами, сказав: „Український народ 1941 по 1945 рік утратив понад 13 мільйонів чоловік і ця маса людей загинула не від рук тих, хто воював під синьо-жовтим прапором, та й по війні в Західній Україні люди гинули не з вини жовтоблакитників".

1976 року один одеський художник, будучи на підпит ку, зі сльозами на очах зізнався мені: „Ти поважаєш мене, а я по війні був старшиною кавалерійської сотні в Тернополі. Нас переодягали і ми серед ночі під виглядом бандерівців нападали на села, палили хати, ґвалтували, вбивали, вирізували на шкірі людям зірки". У такий спосіб, за словами одеського художника, КҐБ намагалося вибити ґрунт з-під ніг Української Повстанської Армії, дискре дитувати її очах народу.

Того ж 1976 року я познайомився ще з одним одеситом, який не спить ночами. Йому не йдуть з очей забиті, переодягнутими червоноармійцями діти, жінки та совєтські активісти. „Під яким прапором ви це все робили?" — запитав я художника. Він від здивування розкрив рота, а потім сказав: „Ми нападали на села без прапора, він залишався в казармі".

Як тільки в 1987 році у Львові почав видаватися „Український Вісник", в його редакцію стали приходити люди, свідки того, про що розповідали мені мої одеські знайомі.

Але тема злочинів КҐБ на землях Західньої України ще за сімома замками й тому сьогодні не будемо зупинятися на ній. Якби зібрати залишки тих, хто загинув у всіх боях проти військових з'єднань УПА і скласти їх поруч з тими, хто похований в Биківні, то жертви червонопрапорного КҐБ воланням про помсту заглушать стогін усіх жертв війни з українською армією. А Биківня не єдине масове поховання. Тільки в Одесі та в навколишніх селах уже знайдено п'ять таких поховань. Я не кажу вже про дев'ять-десять мільйонів жертв штучного голоду 1932-33 років. З тисячі репресованих в Совєтському Союзі письменників — 500 українських, не зараховуючи сюди 200 українських літераторів з Кубані. Протягом 1929-1938 років населення СССР збільшилося на 11 відс., а в Україні і в українській Кубані на стільки ж відсотків скоротилося („Наш Совремєннік" за 1988. ч. 4. стор 167).

За даними Вадима Кожельнікова 23,200,000 репресованих з 1917 по 1923 рік, більшість припадає на Україну (там же, стор. 165).

Большевики розпочали репресії проти українського народу як тільки зформували у Харкові маріонетковий уряд. Одразу ж загін червоноармійців було одряджено на хутір Вовчий і там на очах матері українського історика Євфеменка червонопрапорні вояки зґвалтували молоду українську поетесу, а потім обох закатували. Слідом за ними було вбито видатних худож ників О. Мурашка і Гр. Дятченка, імена яких відомі всьому людству.

За даними Вадима Кожельнікова („Наш Совремєннік" ч. 4/1988, стор. 160-175) та Володимира Шубкіна („Новий Мір" 1989 рік ч. 4, стор. 165-184) на кожний з 72-ох років існування совєтської влади припадало 1.5

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про Бога на вакаціях

Коли приходить літо, то в кожному недільному бюлетені нашої церкви читаємо пригадку, що на вакаціях і під час літнього відпочинку не можна забувати про Бога. Це почуття обов'язку вже так вкарбувалось у нашу пам'ять, що, де це лиш можливо, в неділю шукаю за церквою.

У першу неділю зайшла я до французької церкви, на передмісті Парижу, що світить пусткою, якраз з приводу вакаційного сезону. — Декілька старших віком осіб, самітних побожних жінок... і ні одного молодого обличчя. Вияснюючи собі це тим що напевно всі молоді виїхали поза Париж, слухаю Службу Божу, що її відправляє французькою мовою молодий негр. Порівнюю це Богослуження до наших відправ і почуваюся тут доволі чужо.

Але друга неділя, коли пишу ці рядки, застала мене в купелевій місцевості Західньої Німеччини — саме в зеніті вакаційного сезону — коли кожний готель заповнений до останнього місця. У нашому готелі на таблиці оголошень можна знайти все від музичної програми до науки теніса, адреси лікарів і спільних прогулянок, але ані адрес церков ані Богослужень немає. Тож сягаю по телефонічну книжку, бо це в кожній місцевості — великій чи малій — найкраще інформаційне джерело.

Находжу адреси двох церков — євангелицької і католицької — і це все, а що телефонічна книжка доволі велика (розуміється не можна її порівнювати до знаної нам добре — нюйоркської!) з цікавістю її переглядаю і стверджую, що тут є 84 готелі та 41 каварня і ресторани, 23 лікарі і 15 фризієрів... Як скромно в порівнянні з цим виглядають адреси двох церков.

Після багатьох безуспішних спроб телефонічно порозумітись із парохією, вкінці довідуюся від хлопця, який носить валізки, що Богослужба „правдоподібно відправляється у неділю о годині 10-ій ранку". Мої знайомі відвозять мене туди автом, але аж на місці показується, що початок Богослуження аж о год. 10:45. Це дає мені нагоду обсервувати людей. Церква не виповнюється вщерть і в ній лиш „шести десятники". Правда, завважую одного може десятирічного хлопчину і двоє молодих дівчат.

І як воно дивно, але й тут (в першій хвилині протираю очі — чи, мовляв, мені не привиджується картина з Парижу) священик молодий негр та говорить німецькою мовою з видимим акцентом.

Пішки, крізь парк, вертаюся до готелю, в якому кожна лавочка зайнята. Аматорській грі молодих спортовців приглядається група осіб, так тільки, щоб якось провести час. І вкінці недалеко басейн, що кишить від дітвори й молоді, загорілих від сонця, сповнених радости, іграшок та енергії.

І мені стає перед очима так добре знаний бюлетень нашої української церкви в Бабилоні.

О-КА

Омелян Твардовський

ІЗ 285 МІЛЬЙОНІВ НАСЕЛЕННЯ СССР ТІЛЬКИ — 135 МІЛЬЙОНІВ ЗДОРОВИХ

У київській „Спортивній Газеті", в числі з 10-го червня 1989 року, появилося інтерв'ю, що його перевів кореспондент Т. Донченко з професором, доктором економічних наук В. Сікорою. Д-р В. Сікора, — як це зазначав Донченко, — пишається званням майстра спорту з важкої атлетики, володіє кількома іноземними мовами, людина, цінуюча в спорті перш за все гру.

„... У спорті, — переконаний д-р Сікора, — найважливішою є гра. Тут її повинно бути стільки, скільки можна, і навіть більше. Взагалі існують різні типи спор товців: гомо сапієнс — розумна людина, гомо фабер — та, що працює, гомо люденс — та, що сенс життя вбачає в грі. І спорт повинен відновити і плекати забуте нами бажання в грах.. Бо найлюдяніші ми тоді, коли граємо, а не під час надмірної праці", — сказав Сікора.

— А що таке, на ваш погляд, спорт сьогодення?, — запитав Донченко.

— Це та сфера, яка розвиває найдорожче благо, найвищу цінність у житті — здоров'я. Бо життя — це і є, власне, здоров'я. Друге, що повинна нести людям фізич на культура і спорт, це видовища: паради, спортові свята, змагання.

-Третє — це спорт, як різновид мистецтва. Ним є спорт високих досягнень, коли людина стає чимсь середнім між земною істотою і Богом у час звершення найвищих фізичних досягнень — рекордів країни, світу. До того ж спорт виступає ще й як політична сила. У нас під впливом адміністративно-бюрократичної системи часів застою відбулося перекручення всіх цінностей. Ви знаєте, що все починалося з надмір ного прилучення народу до фізичної культури. А потім надмір перетворився у свою протилежність. Спорт спіткало те, що й культуру, науку, чесну, сумлінну працю. Культуру ізолювали від світових надбань і перевели на пісну юшку з 'Короткого курсу історії ВКП(б)'. Вона була зведена до примітивної пропаґанди, 'кулінарних' і владолюбних потреб бюрократів-мандаринів. На жаль, — продовжує д-р Сікора, — у нашій фізичній культурі і спорті здоров'я стало другорядною метою. Спорт, як видовище, теж набрав характеру, відірваного від потреб прищеплювати культ красивого тіла. Навіть спорт високих досяг нень — торжество людського духа — підпорядкували чисто політичній меті. Вважається, що перемога на міжнародних аренах автоматично утверджує начебто переваги соціялізму. Та хіба це показник, коли здоров'я населення СССР катастрофічно погіршується, дитяча смертність величезна. За тривалістю життя СССР перебуває серед найбільш відсталих країн світу. Із 285 мільйонів населення СССР відносно здорових 135 мільйонів. Близько 150 мільйонів — люди із ослабленим здоров'ям, із них 50 мільйонів — хворих.!

— На мій погляд — відмітив д-р Сікора — стан здоров'я населення України навіть нижче союзного рівня. Підставою для цього є те, що у 1987 році в Україні був найнижчий приріст населення у СССР. (Якщо взяти співвідношення між смертністю і народженням). До того ж більшість жителів України працює тяжко фізично, на шкідливих підприємствах.

— Звичайно, якщо Україна займає 2,8 процента території СССР, а вона виготовляє майже п'яту частину валового суспільного продукту країни... — відмітив Донченко.

— Так. І якщо за дитячою смертністю Естонія стоїть на рівні европейських країн, — продовжував д-р Сікора, — то та ж Туркменія — восьма знизу серед найвідсталіших. А СССР пишається, що завоював найбільше золотих медалів на сеульській Олімпіяді. У цьому випадку — ми нагадуємо тубільців Полінезії, які вважали, що для прилучення до европейської цивілізації досить одягти окуляри на татуйоване обличчя, вишуканий циліндер і фрак на голе тіло. Прагнення СССР безперервно перемагати серед усього спектру видів спорту, вкладати тисячі на виховання кожного олімпійця, при нашому рівні здоров'я викликає подив усього світу. Хіба мільярдний Китай, Японія, менше мають талантів чи коштів? — запитує д-р Сікора —. СССР лише одна із двохсот країн світу. І при нашому добробуті десь між 40-50 місцем у світі, наші спортові амбіції аж ніяк не переконують людство у перевагах соціялістичної економіки. Скажіть, де ще такими стрім кими темпами погіршується якість харчування, зростають серцево-судинні захворювання?, —запитує д-р Сікора.

— Тим часом як в ЗСА за останні 10 років вони значно знизилися. В Японії найбільша тривалість життя в світі. А це, крім всього іншого, дає величезний економічний ефект. Фізична культура і спорт якнайшвид ше повинні повернутися до свого справжнього призна-

(Закінчення на стор. 4)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

НАША МОЛОДЬ ДАЄ ПРО СЕБЕ ЗНАТИ

Деякі ще досі питаються де наша молодь? Ті, що ставлять такі питання, мабуть не були на Українській Спортовій Олімпіяді, мабуть, ніколи не були на наших відпочинкових оселях, не були на виставі „Ярослав Мудрий" та не були на багатьох інших імпрезах нашої надійної молоді.

Дня 21-го липня 1989 року, в год. 8-ій вечора у Філядельфії, у Фермонт Парку, Робін Гуд Делл Іст, мав я велику приємність бути на Українському Фестивалі п. з. „Гомін України", що його влаштував Український Фестивальний Комітет Української Громади філядельфійської Метрополії у співпраці з Департаментом розваг Філядельфії, і саме там я побачив молодь з Ню Йорку в її блискучому балетному виступі під мистецьким керівництвом Роми Прийми-Богачевської.

Рому знаю дівчатком, коли вона ставила перші кроки на сцені Державного Академічного Театру Опери та Балету у Львові. Її мистецький ріст проходив з великою швидкістю — з кордебалету почерез менші ролі до сольових, а згодом уславилась як педагог і хореограф. Роки тому назад, мабуть двадцять кілька з радістю ми читали про її самостійні балетні виступи в Европі, за що я їй особисто гратулював після її виступу у Філядельфії на прийнятті в колеґи Климовського, на якому вона була в товаристві мистців Святослава Гординського та Сергія Литвиненка; вони її привезли з Ню Йорку до Філядельфії на її виступ.

Виступ „Сизокрилих" з багатонадійними солістками-солістами цікавий тим, що хореограф Р. Прийма-Богачевська внесла щось нового у всі танки, а нове в кожному роді мистецтва заслуговує на увагу. Балетна суїта до музики В. Івасюка, то був шедевр.

(Закінчення на стор. 3)

Анна Власенко-Бойцун

БОГ, БАТЬКІВЩИНА ТА ЛЮДИНА

II.

Батьківщині присвятив Василь Ящун багато місця у своїх збірках, а в третій збірці найбільше: вона — батьківщина — Україна виступає як „славна-велична мати" в минувшині (Славень); як „страждальна мати" у теперішності (Я Твій увесь) і як соняшна, снажна, нова" в майбутності — „Я вірю в тебе, Україно":

... Багато в світі є країн,
Багато в світі Батьківщин,
Та лиш одна з них всіх єдина
Була і буде батьківщина
Мого народу. В ній весь чар —
Чи синь небес, чи темінь хмар.

(стор. 117)

Або: *Я вірю в тебе, Україно.*
Ти встанеш з тюрм, заслань снажна.
Не згасне сила вогняна
Твоїх синів в тяжкій руїні!

(стор. 119).

Чи: *Засяй, засяй, промінна зоре,*
Над Краєм ночі, мук, страждань!
Даруй згорьованій Вкраїні
На рани серця Твій бальзам!

(стор. 20)

Розмова

Чи є щось
вдячніше,
цінніше
й миліше,
як щира розмова
з людьми, що їх любиш,
і з тим, що люблять тебе?

Ти серце своє, наповнене болем,
залите потоком журби,
свобідно й довірливо з пут визволяєш:
Тягар твій маліє,
захмарення біднуть,
серпанки промінного сонця встають,
підходять до серця,
його обіймають,
йому пожадану
розраду дають.

(стор. 46)

Це одна з найкращих поезій Василя Ящуна як за формою, так і за змістом, в якій він оспівує любов і щирість межи чесними людьми. Любов і щирість наближає людей до Бога, визволяє з журби і приносить розраду. Поет, радить людині жити і працювати для своєї родини і народу, бо:

Крізь власну родину, народ, батьківщину,
Крізь віру батьків, Їх славу й острог
Здіймаються творча й розумна людина
У простори духа до людських висот.

(стор. 89)

Поет осуджує тих, хто відриває своє коріння та йде служити чужим „світовим" справам:

„Моя батьківщина — всесвітнє буття!
Нема в ній кордонів, тісности, порід
Народ мій — всі люди,
Мій край — увесь світ!
Не націонал я, а космополіт!"

(стор. 89)

Цікавішими віршами є чотири діялоги-дискусії між двома опонентами: „Основа основ", „Божа любов", „Призначення" і „Воля людини".

Василь Ящун — професор, іде слідами Богдана Лепкого, також професора, патріотичні та релігійні поезії якого виховували українську молодь у міжвоєнній Польщі та й в еміґраційних школах українознавства. Його кінцевий вірш „Мій рідний край" надається до підручника для молоді: в ньому змальована і природа, й історія України, згадані славні князі, поети, воїни, а ряд окремих віршиків присвячених героям і поетам можуть служити для ознайомлення молоді з недавнім минулим; наприклад „Іскра" — Творцям Четвертого Універсалу; „В огні доби" — ген. Т. Чупринці; „Крізь муки тіла" — страдальникові -героєві; „Крізь муки духу" — В. Стусові та інші. Є теж присвяти сучасним ученим на їхні ювілеї; віршики для молоді — „Юнацтво", „Її я не бачив", „Не вмре народ", „Праця" і „Леґенда Скороводи про світло". Старший читач може втішатися „Із тіней злободення":

...Де треба крику — там мовчать,
Де треба тиші — там кричать,
Де треба сліз — там глум гуде,
Де треба втіхи — смуток є.
Де треба правди — там обман,
Де треба світла — там туман.

(стор. 103)

Збірка В. Ящуна „До світла" — це глибоко релігійна й ідеалістична поезія, якою поет дає відсіч опуртуністичній і матеріялістичній філософії соціялістичного реалізму. Поет прославляє Бога-Творця, християнську релігію любови ближнього та вірність і відданість батьківщині. Чесна людина — це ідеал Василя Ящуна.

Ідеал

Іти шляхом Твого закону
Любити ближнього свого
Сильніше, ніж свою корону,
Плекать в душі таке тепло,
Щоб в нім тонуло льоду зло —
Це щира, соняшна любов.
Іти ж Твоїм шляхом любови
Й любить ҐУЛаги, ворогів...
О, милий Христе! Страх, тривогу
Мені наводить дзвін цих слів...
Любити тих, що розпинають
Моїх батьків і матерів?
Якби Твій, Христе, клич любови
Став світлом дій усіх людей.
Цей світ не знав би супостатів,
Кривавих війн і їх богів,
І був би мир у кожній хаті, —
Любов і мир на всій землі.

(стор. 30)

У цій рецензії багато цитат, поданих тому, що поезію легше читати і відчувати як інтерпретацію, а ще й тому, що християнська любов ближнього і прощення лютому ворогові — це найсильніша зброя у добрі перетворення і національного дозрівання поневоленого народу, щоб уникнути нових чорнобилів чи іншого масового вбивства.

Завершується...

(Закінчення зі стор. 1)

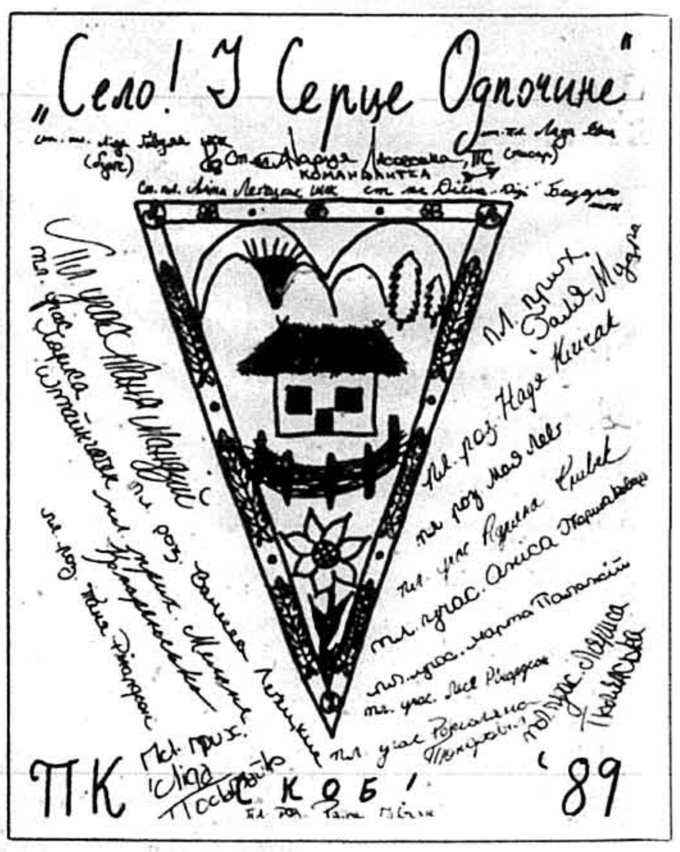
поодиноких відділів. Вже відбуто ряд засідань для намічення загальної програми та обговорення всіх приготувань.

Атракцією цьогорічного Дня УНСоюзу буде виступ перший раз у Філядельфії ансамблю пісні і танку „Казка", хореографом якого є Галина Козак. Склад ансамблю — це молоді професіоналісти, уродженці Пенсильванії, третє покоління. Всі вони працюють на поважних становищах: інженери, вчителі, банковці тощо, але помимо своїх професій від кількох років весь вільний час посвячують для української пісні і танку. За ними вже є десятки виступів під час різних фестивалів, також на Союзівці, Верховині, Ольжичевці та в американських університетах. До атракції слід зарахувати перший раз виступ у Філядельфії молодого талановитого бандуриста Романа Рітачка з Сан Дієго, Каліф.

Для танцюючих буде забава, приграватиме популярна оркестра „Карпати" під керівництвом проф. Романа Бродієвича. Рівнож буде відзначений союзовець з Філядельфійської Округи за довголітню працю для розбудови УНСоюзу.

Слід згадати, що будуть цінні виграші та інші несподіванки для гостей. Також весь час діятиме кухня з українськими стравами, а для спрагнених будуть гарячі й холодні напитки.

До участи в цьому святі Управа Окружного Комітету запрошує все українське громадянство Філядельфії та сусідніх дооколишніх місцевостей. Союзовий День відбудеться без огляду на погоду.

Нова професійна сила — д-р М. Фаберовський

Молодий українець Микола Фаберовський, син Степана і Тамари Фаберовських, народився в Клівленді, Огайо, в день святого Миколая, 19-го грудня 1962 року. Середню освіту закінчив в Помпано Біч, Фльорида, з відзначенням і був прийнятий до найбільш престижних університетів (Гарвард, Дюк, Еморі). З них він вибрав Дюкський університет, в якому розпочав свої медичні студії в 1981 році. Будучи ще в середній школі, він займався спортом, був членом плавацької дружини.

Д-р М. Фаберовський.

Українська професійна громада в ЗСА зросла цього року на ще одну професійну силу: 14-го травня 1989 року М. Фаберовський здобув звання доктора медицини, від престижевої медичної школи Дюкського університету в Дюргам, Північна Каролайна.

Постійно був відзначуваний за осяги в науці, як в середній школі, так і на університетських студіях. Вихований в дусі християнському своїми побожними батьками, М. Фаберовський протягом своїх шкільних років аж до вступу до університету був примірним вівтарним прислужником в українській православній церкві св. Миколая в Маямі, Фльорида. У вільний час від науки, Микола брав активну участь у праці молодечої організації „Молодь за збереження української культури".

Щаслива радина та друзі урочисто відзначили успішне закінчення університетських студій молодого доктора медицини приватним прийняттям в домі батьків 27-го травня ц. р., а наступного дня в церкві св. Миколая його вітала вся православна українська громада на чолі з отцем настоятелем протопресвітером Степаном Біляком. Батьки д-ра Миколи, Степан і Тамара Фаберовські, дідусь і бабця Алексаңдер і Анна Баглай, є активними парафіянами церкви св. Миколая та щедрими жертводавцями на будову й прикрасу нового Храму Божого, який в скорому часі буде побудовано в Купер Ситі, Фльорида.

Д-р М. Фаберовський буде тепер спеціялізуватися в оптомології, зокрема в ділянці хірургії ока, при Форест Бейк в університетському шпиталі в Вінстон Сейлем, Північна Каролайна. Ще перед початком праці в лічниці д-р М. Фаберовський виголосив свою наукову доповідь на інтернаціональній конференції лікарів-оптомологів в Сарасоті, Фльорида, про вироблену ним нову методу, яка дозволяє хірургам збільшити критичний час відновлення зору ока з півтори години до чотирьох годин. Запропонована д-ром М. Фаберовським нова метода знайшла загальне схвалення наукової ради конференції.

Щасти Боже, д-рові М. Фаберовському в його майбутній лікарській праці на добро людства і нашого славного українського імени.

Інж. Леонід Ґусак

Наша молодь...

(Закінчення зі стор. 2)

„Сизокрилі" заімпонували вмінням, до якого доходиться наполегливою працею, дисципліною та непереможним хотінням сягнути вершин, та все ж у цьому найбільша заслуга педагога і хореографа маестра Р. Прийми-Богачевської.

Анатоль Радванський
Філядельфія

Концерт ансамблю „Чайка" у Лондоні

Лондон, Англія (Пресова Служба ІСНО). — При кінці червня ц. р. приїхав до Англії на коротке перебування широковідомий ансамбль „Чайка" з Гамилтону, Канада. Після успішних виступів в Олдгамі і Броксбирн біля Лондону, в п'ятницю, 7-го липня, ансамбль виступив у великій театральній залі Актон Товн Голл у Лондоні. На вступі слід згадати, що ініціятори і виконавці з різних ділянок української культури є шановані громадою, бо вони втримують живучість і змагають до вищого щабля розвитку української культури.

Часто, помимо несприятливих умов і асиміляційних обставин, наші ідейні, повні посвяти і жертвенности молоді мистці добиваються поважних успіхів і тим підтверджують, що наша пісня і взагалі українське мистецтво „не вмре, не загине". Особливу ролю серед молодого покоління відіграють наші хори та танцювальні групи, до яких належить і ансамбль „Чайка". Спонзорами турне ансамблю в Англії були Централя Об'єднання Українців у Великій Британії (ОУуВБ) та Українська Пресова Агенція (УПА).

Програма виступів ансамблю „Чайка" це співи, танці та музика.

Щодо самих виконавців то можна без сумніву сказати, що помимо юних літ, це надзвичайно талановиті актори і це було основною причиною їхнього успішного і популярного виступу в Лондоні, зокрема для молоді, яка з захопленням нагороджувала молодих виконавців довгими, невгаваючими оплесками.

Концерт розпочав хор піснею „Привіт", слова дириґентки НіліҐеник, музика С. Людкевича, і танцем „Привіт". Опісля слідували пісні „Рідна Верховина" муз. М. Кречка, „По широкій Верховині" муз. обр. Ю. Корчинського, „Чабан" муз. А. Гнатишина сл. Ст. Артеро, Ніля Ґеник. Відтак слідували танці: „Чумак" та „Гуцулка". Орест Малюга виконав „Народну пісню", а „Ласкаво просимо" виконали Анна Качмар і О. Малюга. Дальше слідували — „Буковинський танець", хореограф О. Степовий, і „Гуцулка", „Ой Марічко чі-чірі", народна пісня квартет „Чайка" та „Закарпатський танець". Відтак хор виконав пісні: „У трембіточку заграю", муз. і сл. М. Маскіна, „Ой чия то черешенька", „Понад Прутом моя Коломия" сл. і муз. Д. Циганкова, фр. сл. Ст. Артеро, Ніля Ґеник. „У лузі червона калина", муз. М. Корчинського, виконало тріо „Чайки". Далі слідувала „Дробойка", весільний танець, хореограф Р. Прийма.

По перерві програма почалась танцем „Залицяння", відтак хлоп'ячий хор виконав пісні: „Бандуристе, орле сизий", муз. Й. Орлова, „Козацька пісня" муз. Р. Когута. Опісля слідували танці: „Запорожець" і „Весна". Дівочий хор виконав пісні: „Вербина", муз. О. Левицького, і „Жито мамцю". Тріо „Чайка" виконали пісню „Волиняночка", далі слідували танці: „Волиняночка", „Козачок" і „Дівочі вправи". Відтак хор виконав пісні: „Гречаники", „Ой у вишневому садочку" і „Дівча в сінях стояло".

Свій виступ ансамбль „Чайка" закінчив клясичним танцем „Гопак".

Танці та пісні були повні життя, а зокрема танці ціхувалися чудовим хореографічним багатством та були переплітані досконалими виступами поодиноких солістів. Присутні, часто, ще в середині танців, нагороджували виконавців спонтанними вибухами оплесків. Усі виконавці в кожній точці виступали в гарних народних строях, відповідно достосованих до теми танцю.

Однак найважливішим пережиттям цього вечора було ствердження життєдайної насолоди і радости, яку знаходить оця наша молодь не тільки у виконанні співу чи танцю, але до глибини душі переживає його. Це засвідчили яскраво іскрометні погляди, повні свободи рухи і сповнені захопленням обличчя виконавців.

При цьому слід висловити признання мистецьким керівникам ансамблю за їхній вклад у підготову цього незабутнього концерту та побажати їм і усім молодим ентузіястам ансамблю дальших успіхів у їхній мистецькій праці.

Після програми директор ансамблю І. Біловус подав коротку інформацію про існування і працю ансамблю, дякуючи Централі ОУуБ і Т. Кузьові за їхню поміч в Англії і попросив до слова голову ОУуВБ А. Ясельського і присутнього на залі голову Української Гельсінкської Спілки Левка Лук'яненка.

А. Ясельський в імені ОУуВБ та присутніх подякував мистецьким керівникам ансамблю „Чайка", музикантам та всім виконавцям програми, називаючи їх „українськими амбасадорами".

Левко Лук'яненко висловив признання нашим юним мистцям, які помимо того, що живуть далеко від України, несуть між чужинців українську культуру і мистецтво. Та що було б гарно, якщо б українська молодь, яка живе на Заході, могла влаштовувати такі мистецькі виступи разом з молоддю України в Україні та в діяспорі.

Щотижнева...

(Закінчення зі стор. 1)

гам. Так, наприклад, при затриманні міліцією були побиті, про що є і документальне свідчення медичних установ, кияни Оксана Корчинська, Сергій Дмитриченко, Михайло Шуляк, Дмитро Стебельський, Юля Плевакова та інші.

• 7-го липня у Херсоні біля кінотеатру „Ювілейний" було вивішено синьо-жовтий прапор. Так Херсонська група УГС висловила свій протест проти спроби провести в Полтаві святкування Полтавської битви з прославленням ката українського народу, царя Петра І.

• 7-го липня у Кіровському районі міста Донецьке місцева влада під надуманим приводом прийняла рішення припинити розкопки поховань жертв сталінських репресій, де вже було виявлено останки не менш як 500 чоловік, і продовжити на цьому місці розпочате будівництво гаражів. Справжньою причиною цього рішення влади є виявлення неспростовних фактів, що в похованнях є останки ранених червоноармійців зі шпиталів міста, яких восени 1941 року перед втечею з Донецького розстріляли чекістські кати. Активісти неформального Товариства „Меморіял" (існує ще контрольований обкомом офіційний „Меморіял") вимагають продовження розкопок, встановлення правди про трагедію, поховання останків закатованих за християнським звичаєм, за створення на місці поховань музею за зразком Освєнціма. Ось текст однієї з телеграм, посланої 12-го липня 1989 року на ім'я голови Верховної Ради СССР М. Ґорбачова від активістів неформального Меморіялу: „На доповнення раніше поданої телеграми на Ваше ім'я рішенням Донецького міськвиконкому, розкопки масового поховання репресованих в 1930-их та початку 1940-их років, розстріляних органами НКВД поранених червоноармійців, під надуманим приводом, припинено, що є наругою над пам'яттю невинно загиблих. Будівництво гаражів на кістках загиблих продовжується більш швидким темпом. Просимо Вашого особистого втручання, створення урядової комісії і продовження розкопок для виявлення всієї правди. Члени Товариства „Меморіл": Пашко, Непом'ясний, Дубинський, Ратникова".

• 9-го липня, поблизу совєтсько-фінського кордону були затримані кияни: Віктор Федорчук та Лесь Биков (син відомого кінорежисера, що трагічно загинув у роки застою). Обидва свого часу безпідставно були визнані психічно хворими і така дискримінація, відмічена у їх військових квитках, не дає їм довгі роки можливості влаштуватися на працю. Це й штовхнуло їх на пропагандистську акцію переходу кордону у вільний світ і тим більше, що про це було всіх заздалегідь повідомлено. Затриманих депортували до Ленінграду, де їх покищо притримують, взявши підписку про невиїзд.

• 12-го липня в місті Комарно Самбірського району на Львівщині біля закритої дерев'яної церкви відбувся мітинг за леґалізацію Української Католицької Церкви, на якому було до півторитисячі людей. Мітинг організували греко-католицькі священики о. Володимир Юрча і о. Богдан Гірський. На мітингу було зібрано не менше 300 підписів з вимогою узаконення Української Католицької Церкви.

• Членові Виконавчого Комітету УГС Вячеславові Чорноволу досі не повернули особистих речей (магнітофон, радіо, портфель, парасолю, друковані видання та інше), вилучені під час арешту на 14 діб 22-го травня у Львові. Відбувши ув'язнення, Чорновіл звернувся у Ленінський районний народний суд Львова з позивом на першого інспектора РВВС, майора Грищука, який вилучив речі. Щойно 14-го липня, тобто більш як через місяць, поштою надійшла з суду відповідь. До речі, заступник начальника Ленінського РВВС М. Я. Бас, до якого звернулася за речами Чорновола його дружина, заявив, що в міліції речей нема і недвозначно кивнув у бік КГБ.

Під яким...

(Закінчення зі стор. 2)

мільйона вбивств за політичними мотивами. Вбивці діяли відповідно до постанов Центрального Комітету партії. Масові вбивства обґрунтовувалися партійною ідеологією. Вбивці мали на кашкетах п'ятикутні червоні зірки. Військові з'єднання, які брали участь у депортаціях населення, масових розстрілах, виконували катівські функції під червоними прапорами, серпастими і молоткастими.

Сьогодні автори численних публікацій проти національно-демократичних рухів і національної символіки народів СССР заявляють, що автором проєкту перебудови є КПСС, а не національні, патріотичні сили. У зв'язку з цим напрошується запитання — хто був автором проєкту розселянення країни, хто керував винищенням мільйонів і мільйонів. Теж КПСС. Усі ці злочини робилися під цією символікою, яка не була репрезентована 28-го травня 1989 року на мітингу „Реквієм" у Львові. Народ не приніс на мітинг жодного червоного прапора і причина цього дуже легко пояснюється — українському народові символіка вбивць не потрібна.

УЦІС

Із 285 мільйонів...

(Закінчення зі стор. 2)

чення в країні, а не хизуватися на міжнародних аренах. Бо, починаючи з дитячого садка, ми приречені на фізично знедолене життя. Час уже поставити на один рівень тренера, який підготував олімпійського чемпіона, і того, хто по справжньому оздоровив 50-100 громадян, відвернув їх від алкоголю, наркоманії, — пропонує д-р Сікора.

— В Америці через засоби масової інформації, через матеріяльні заохочення на підприємствах, людям прищепили незвичне, як на нас, модне почуття бути здоровим, — відмітив Донченко.

— І тренер-методист там користується заслужено повагою. У нас же він не удостоєний ні найменшою повагою, ні державними нагородами, — сказав д-р Сікора і продовжував:

— Загалом у сталінсько-брежнєвській системі не відведено справжнього місця для оздоровлення людей, які слугували гвинтиками і не вважалися якоюсь цінністю.

— Сталінщина внесла в життя гарячковість, штурмівщину, фанатизм, безглуздя. Тому навіть вчасно, смачно і якісно харчуватися у нас уважається майже пережитком буржуазного минулого, — відмітив Донченко.

— З цієї ж причини спорт в СССР не має чіткого розмежування на аматорський і професійний. Його можна охарактеризувати одним словом — квазі. Тобто щось подібне, уявне, несправжнє, — сказав д-р Сікора.

— На жаль, ми всі сьогодні не можемо похвалитися ні фізичною, ні духовною довершеністю... — підтвердив Донченко.

— Я на собі випробував однобічність спорту — говорив далі д-р Сікора. — Будучи майстром з важкої атлетики, не міг пробігти 100 м., задихався. А футболісти — кумири публіки? Чи можна тут з будь-кого ліпити статуї Аполона Бельведерського чи Геракля? Був час, коли в нас розвінчували культуризм. Спираючись на зарубіжні видання, я в 60-ох роках спробував узагальнити все, що створено у світі і подати його через національний український досвід. Тут ми маємо приклади від Кожум'яки, Котигорошка, козака Мамая до Піддубного, Куценка тощо. Однак книга не вийшла. Колишній голова Державного комітету спорту СССР С. Павлов в 'Совєтськом спорте' проголосив: 'Культуризм чужий нам, шкідливий і руйнує основи нашого ладу'. Поступово культуризм відновили як атлетичну гімнастику. Час уже відновити і сам термін, у зміст якого, насамперед, вкладено слово 'культура'... Адже займаються необхідною справою, поліпшують здоров'я — цінність вічну і найвищу, — закінчив свої твердження проф. д-р В. Сікора.

Додамо від себе — орієнтація російських шовіністів у спорті на олімпійські й світові перемоги, а теж рекордсменство не могли не породити, як відповідний апарат так і структуру спортового руху. Згори й донизу його пронизує одне завдання — за всяку ціну бути першими в усіх видах змагань. Усі здобутки різнонаціональних спортовців СССР старанно й хитро на міжнародній арені приписували росіянам, бо так треба було російському імперіялізмові теж у спорті. Кількістю рекордів, медалів і точками на Олімпійських іграх та чемпіонатах світу російські спортовці специ пробували імпонувати, мовляв, у СССР спорт доступний усім — у ньому оздоровлюються мільйони, що, безумовно, не відповідає правді, хоч у цю формулу ще дехто вірить між наївними спортовими діячами у вільному світі.

В. Сікора, колишній визначний український спортовець, частинно здер маску з цієї прихованої брехні, але, очевидно, він ще не міг вказати на нагий і брутальний російський імперіялізм в спорті СССР, завдяки якому заіснував цей трагічний стан вимираючого населення імперії.